

F. t. l. vedr. retsplejeloven og forskellige andre love

og prøvelse af administrativt bestemt frihedsberøvelse eller adoption uden samtykke, jf. *stk. 6, 1. pkt.* Retten kan dog pålægge en part at betale sagsomkostninger, hvis særlige grunde taler for det, jf. *2. pkt.* Reglen i *stk. 6* erstatter de gældende regler i § 451, *stk. 3*, § 456 *1. stk. 2*, § 465, *stk. 2*, § 474, *stk. 2*, § 475 *h*, *stk. 2*, der er lidt forskelligt formuleret, men som grundlæggende svarer til den foreslåede § 312, *stk. 6*. I værgemålssager vil det dog ikke længere være et særskilt kriterium, om den, der begæres sat under værgemål, opfylder de økonomiske betingelser for at få fri proces.

Der henvises i øvrigt til *pkt. 2.3.1* i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 313

Bestemmelsen indeholder regler om, hvilken part der endeligt skal afholde sagsomkostninger, når hver af parterne for en del taber og for en del vinder sagen.

Bestemmelsen angår pligten til helt eller delvis at erstatte modparten de sagsomkostninger, som modparten foreløbig har afholdt i medfør af § 311. Den nærmere opgørelse af sagsomkostningerne, herunder hvilke udgifter der kan henregnes hertil, reguleres derimod af den foreslåede § 316.

Bestemmelsen svarer til den gældende § 316, men det er hensigten, at den foreslåede § 313 skal anvendes på en lidt anden måde, jf. nærmere nedenfor.

Bestemmelsen giver ligesom den gældende § 316 hjemmel til at pålægge en part at betale delvise sagsomkostninger til modparten og til at bestemme, at ingen part skal betale sagsomkostninger til nogen anden part, jf. *stk. 1*. Under forudsætning af, at en af parterne har fået næsten fuldt medhold, og afvigelsen ikke har forøget omkostningerne, er der endvidere hjemmel til at tilkende fulde sagsomkostninger, jf. *stk. 2*.

Der er ikke tilsigtet nogen ændringer i, at når parterne – under hensyn til de fremsatte påstande og anbringender og de deraf afledte udgifter til bevisførelse mv. – har fået nogenlunde lige meget medhold, skal parterne hver især bære egne udgifter til advokat, hvori- mod udgifter til bevisførelse og ekstrakt mv. skal deles lige. Det forudsættes imidlertid – som noget nyt – at parterne skal dele de samlede retsafgifter lige på samme måde som udgifter til bevisførelse mv.

Der er heller ikke tilsigtet nogen ændringer i, hvornår en part skal tilkendes fulde sagsomkostninger, selv om parten ikke fuldt ud har fået medhold i sine krav.

I de sager, der ligger herimellem – dvs. mellem nogenlunde lige meget medhold til begge parter og næsten fuldt medhold til en af parterne – er det derimod

hensigten, at tilkendelsen af delvise sagsomkostninger skal være lidt mere fleksibel og nuanceret end hidtil.

I sager, der angår penge eller penges værdi, bør der stadig tages udgangspunkt i, at den part, der har fået mest medhold, skal have tilkendt sagsomkostninger i forhold til den del af kravet, som parten har fået medhold i. Herfra bør imidlertid i en række tilfælde trækkes et skønmæssigt fastsat beløb svarende til de udgifter, modparten er påført som følge af, at der blev fremsat et større krav.

Der henvises i øvrigt til betænkningen side 255-259.

Til § 314

Bestemmelsen indeholder regler om, hvilken part der endeligt skal afholde sagsomkostninger, når sagen hæves.

Bestemmelsen angår pligten til helt eller delvis at erstatte modparten de sagsomkostninger, som modparten foreløbig har afholdt i medfør af § 311. Den nærmere opgørelse af sagsomkostningerne, herunder hvilke udgifter der kan henregnes hertil, reguleres derimod af den foreslåede § 316.

Bestemmelsen svarer til den gældende § 312, *stk. 4*.

Bestemmelsen giver ligesom den gældende § 312, *stk. 4*, hjemmel til enten at pålægge en part at betale delvise eller fulde sagsomkostninger eller at bestemme, at ingen part skal betale sagsomkostninger til nogen anden part. Bestemmelsen skal forstås på den måde, at rettens valg mellem disse muligheder skal ske efter principperne i de foreslåede regler i §§ 312 og 313. Rettens skøn er således ikke frit, men bundet af disse principper.

Hvis sagen hæves, fordi sagsøgte har opfyldt kravet, eller situationen i øvrigt kan sidestilles med, at sagsøgeren har fået fuldt medhold, skal sagsøgte således betale fulde sagsomkostninger til sagsøgeren, jf. princippet i § 312, *stk. 1*, medmindre en af undtagelserne i § 312, *stk. 2-6*, finder anvendelse.

Tilsvarende gælder, hvis sagen hæves, fordi sagsøgeren har opgivet kravet, eller situationen i øvrigt kan sidestilles med, at sagsøgte har fået fuldt medhold. Her skal sagsøgeren betale fulde sagsomkostninger til sagsøgte, jf. princippet i § 312, *stk. 1*, medmindre en af undtagelserne i § 312, *stk. 2-6*, finder anvendelse.

Hvis sagen hæves som forliget, uden at parterne i forliget har truffet bestemmelse om sagsomkostningerne, vil retten skulle vurdere, om det indgåede forlig kan sidestilles med, at en af parterne har fået fuldt eller næsten fuldt medhold, eller med, at parterne har fået nogenlunde lige meget medhold, eller resultatet ligger herimellem. Afhængig heraf vil retten enten